

UCHWAŁA NR 11/2019
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 27 lutego 2019 r.

w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania
utworzonych w kraju, w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
oraz do Parlamentu Europejskiego

tekst ujednolicony

Na podstawie art. 182 § 11 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwała określa:

- 1) sposób zgłaszania kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych, a także wzór zgłoszenia;
- 2) zasady powoływania obwodowych komisji wyborczych, a także dokonywania zmian w ich składach;
- 3) tryb przeprowadzania losowania członków obwodowych komisji wyborczych – w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego.

§ 2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) Kodeksie wyborczym – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy;
- 2) komisji – należy przez to rozumieć obwodową komisję wyborczą;
- 3) obwodzie odrębnym – należy przez to rozumieć obwód głosowania utworzony w zakładzie leczniczym, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym, areszcie śledczym i w oddziale zewnętrznym takiego zakładu i aresztu oraz domu studenckim lub zespołach domów studenckich;
- 4) pełnomocniku wyborczym – należy przez to rozumieć pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego lub osobę upoważnioną przez pełnomocnika wyborczego tego komitetu wyborczego;
- 5) wójcie – należy przez to rozumieć także burmistrza i prezydenta miasta;
- 6) urzędzie gminy – należy przez to rozumieć także urząd dzielnicy m. st. Warszawy;

- 7) urzędniku wyborczym – należy przez to rozumieć urzędnika wyborczego, o którym mowa w art. 191a § 1 Kodeksu wyborczego, powołanego dla obszaru gminy, w której zgłaszany jest kandydat na członka komisji.

§ 3. 1. Organami właściwymi do powołania komisji są komisarze wyborczy, zgodnie z właściwością terytorialną określoną w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 5 lutego 2018 r. w sprawie określenia właściwości terytorialnej i rzeczowej komisarzy wyborczych oraz ich siedzib, a także trybu pracy komisarzy wyborczych (M.P. z 2018 r. poz. 246).

2. Czynności związane z powoływaniem komisji wykonują komisarze wyborczy, urzędnicy wyborczy oraz urzędy gmin, działające w ramach obsługi urzędnika wyborczego.

3. Zgłoszenia kandydatów na członków komisji przyjmują urzędnicy wyborczy, właściwi dla gminy, w której siedzibę ma dana komisja, za pośrednictwem urzędu gminy. W m.st. Warszawie zgłoszenia przyjmowane są za pośrednictwem urzędów dzielnic m.st. Warszawy, właściwych dla siedziby danej komisji.

§ 4. 1. Kandydatem do składu komisji może być osoba posiadająca prawo wybierania, tj. osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) najpóźniej w dniu zgłoszenia kończy 18 lat;
- 3) nie jest pozbawiona praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu;
- 4) nie jest pozbawiona praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu;
- 5) nie jest ubezwłasnowolniona prawomocnym orzeczeniem sądu.

2. W wyborach do Parlamentu Europejskiego kandydatem do składu komisji może być również obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który:

- 1) najpóźniej w dniu zgłoszenia kończy 18 lat;
- 2) nie jest pozbawiony prawa wybierania w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem.

3. Kandydatem do składu komisji może być osoba, która stale zamieszkuje na obszarze województwa, w którym jest zgłaszana do komisji i jest ujęta w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania w jednej z gmin na obszarze tego województwa.

4. Kandydatem do składu komisji nie może być:

- 1) kandydat w wyborach;
- 2) komisarz wyborczy;

- 3) pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego;
- 4) pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego;
- 5) urzędnik wyborczy;
- 6) mąż zaufania;
- 7) obserwator społeczny;
- 8) osoba będąca w stosunku do kandydata w wyborach:
 - a) małżonkiem,
 - b) wstępnym,
 - c) zstępnym,
 - d) rodzeństwem,
 - e) małżonkiem zstępnego, wstępnego lub przysposobionego,
 - f) osobą pozostającą w stosunku przysposobienia– jeżeli kandydat kandyduje w okręgu wyborczym, dla którego właściwa jest dana komisja;
- 9) pełnomocnik, o którym mowa w art. 55 Kodeksu wyborczego, w komisji właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania w jej imieniu.

§ 5. 1. Prawo zgłaszania kandydatów do komisji ma pełnomocnik wyborczy:

- 1) komitetu wyborczego partii politycznej, która w ostatnich wyborach do sejmiku województwa samodzielnie utworzyła komitet wyborczy, który uzyskał mandat lub mandaty w danym województwie lub w ostatnich wyborach do Sejmu samodzielnie utworzyła komitet wyborczy, który uzyskał mandat lub mandaty. Nie ma przy tym znaczenia, czy nazwa komitetu wyborczego jest taka sama, i czy nazwa partii politycznej uległa zmianie, pod warunkiem, że partia jest wpisana pod tym samym numerem do ewidencji partii politycznych;
 - 2) koalicyjnego komitetu wyborczego koalicji partii politycznych, która w ostatnich wyborach do sejmiku województwa utworzyła w tym samym składzie koalicji koalicyjny komitet wyborczy, który uzyskał mandat lub mandaty w danym województwie lub w ostatnich wyborach do Sejmu utworzyła w tym samym składzie koalicji koalicyjny komitet wyborczy, który uzyskał mandat lub mandaty. Nie ma przy tym znaczenia, czy nazwa koalicyjnego komitetu wyborczego jest taka sama;
 - 3) reprezentujący pozostałe komitety wyborcze utworzone w danych wyborach.
2. Pełnomocnik wyborczy może zgłaszać kandydatów na członków komisji we wszystkich obwodach głosowania.

§ 6. 1. Pełnomocnik wyborczy dokonuje zgłoszenia kandydatów na członków komisji na druku stanowiącym załącznik do uchwały.

2. Zgłoszenie kandydatów na członków komisji musi być dokonane najpóźniej w 30. dniu przed dniem wyborów, w godzinach pracy urzędu gminy.

3. Za dzień dokonania zgłoszenia rozumie się dzień jego doręczenia do urzędu gminy, potwierdzony podpisem na zgłoszeniu przez osobę je przyjmującą.

4. Przywrócenie terminu do zgłaszania kandydatów na członków komisji jest niedopuszczalne.

5. Zgłoszenie kandydatów na członków komisji zawiera w szczególności:

- 1) numer obwodu głosowania i nazwę miejscowości, w której znajduje się siedziba komisji;
- 2) imię (imiona) i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer ewidencyjny PESEL osoby dokonującej zgłoszenia (w odniesieniu do obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi – numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość);
- 3) nazwę komitetu wyborczego, który dokonuje zgłoszenia;
- 4) imię (imiona) i nazwisko, adres zamieszkania (zgodny z adresem ujęcia w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania) oraz numer ewidencyjny PESEL kandydata na członka komisji;
- 5) oświadczenie kandydata, że wyraża zgodę na powołanie w skład wskazanej komisji, posiada prawo wybierania potwierdzone ujęciem w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania i spełnia pozostałe wymogi określone w Kodeksie wyborczym.

6. Zgłoszenie podpisuje pełnomocnik wyborczy, zaś kandydat na członka komisji podpisuje oświadczenie, o którym mowa w ust. 5 pkt 5. Za prawidłowe uznaje się również zgłoszenie, do którego załączono odrębne oświadczenie, zawierające informacje określone w ust. 5 pkt 1 i 5.

7. Osoba dokonująca zgłoszenia z upoważnienia pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego dołącza do zgłoszenia to upoważnienie lub jego kopię. W przypadku wysłania zgłoszenia pocztą, kopię uwierzytelnia pełnomocnik wyborczy, a w przypadku zgłoszenia dokonanego osobiście – osoba przyjmująca zgłoszenie, po okazaniu oryginału upoważnienia.

§ 7. 1. Zgłoszenie kandydatów na członków komisji może dotyczyć więcej niż jednej komisji w danej gminie.

2. Do jednej komisji pełnomocnik wyborczy może zgłosić więcej niż jednego kandydata ze wskazaniem ich kolejności. W takim przypadku w pierwszej kolejności rozpatrywane będzie zgłoszenie pierwszego kandydata do danej komisji wskazanego w zgłoszeniu, a w przypadku gdy dany kandydat nie spełnia kryteriów ustawowych, rozpatrywane będą kolejne kandydatury według liczby porządkowej.

3. Ta sama osoba może być zgłoszona tylko do jednej komisji.

4. W razie zgłoszenia tego samego kandydata:

- 1) w więcej niż jednej gminie – rozpatrywane jest tylko zgłoszenie, które wpłynęło i zostało jako pierwsze wprowadzone do systemu informatycznego, o którym mowa w § 10;
- 2) do więcej niż jednej komisji w danej gminie – rozpatrywane jest tylko zgłoszenie kandydata do komisji o najniższym numerze spośród obwodów, do których kandydat został zgłoszony do danej komisji;

5. Przed upływem terminu zgłaszania kandydatów pełnomocnik wyborczy może pisemnie wycofać zgłoszonego kandydata na członka komisji lub pisemnie wycofać zgłoszonego kandydata na członka komisji i zgłosić nowego kandydata.

§ 8. Wyborcy mogą samodzielnie zgłaszać swoje kandydatury na członka komisji komisarzowi wyborczemu, który może powołać ich w skład komisji w przypadku jej uzupełniania spośród wyborców, o czym mowa w art. 182 § 8b Kodeksu wyborczego. Zgłoszenia wyborców przyjmują urzędnicy wyborczy, właściwi dla gminy, w której siedzibę ma dana komisja, za pośrednictwem urzędu gminy. Przepis § 3 ust. 3 zdanie drugie stosuje się.

§ 9. Urząd gminy dokonuje sprawdzenia prawidłowości zgłoszenia kandydatów na członków komisji i za pośrednictwem urzędnika wyborczego informuje komisarza wyborczego o przyczynach nieuwzględnienia zgłoszenia kandydata.

§ 10. Urząd gminy niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia wprowadza dane zgłoszonych kandydatów do systemu informatycznego Wsparcie Organów Wyborczych (WOW) i, w miarę wpływu zgłoszeń, sporządza, odrębnie dla każdego obwodu głosowania, wykaz zgłoszonych kandydatów na członków komisji. Wykaz zawiera nazwę komisji, numer obwodu i adres siedziby oraz dane prawidłowo zgłoszonych kandydatów na członków komisji, o których mowa w § 6 ust. 5 pkt 4. Po wprowadzeniu danych do wykazu, dokumenty zgłoszeniowe przekazuje się urzędnikowi wyborczemu.

§ 11. 1. Komisarz wyborczy powołuje każdą komisję w ustawowym składzie liczbowym, ustalonym na podstawie art. 182 § 1a i 1b Kodeksu wyborczego, z zastrzeżeniem § 12, z tym, że:

- 1) w liczbie nie mniejszej niż $\frac{2}{3}$ ustawowego składu liczbowego komisji, po jednym przedstawicielu zgłoszonym przez pełnomocników komitetów wyborczych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2;
 - 2) po jednym przedstawicielu zgłoszonym przez pełnomocników wyborczych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3, w liczbie stanowiącej różnicę między ustawowym składem liczbowym a liczbą członków powołanych w trybie, o którym mowa pkt 1.
2. Jeżeli liczba komitetów wyborczych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2 jest mniejsza niż $\frac{2}{3}$ ustawowego składu liczbowego, prawo wskazania dodatkowej osoby mają pełnomocnicy komitetów wyborczych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3.
- § 12. W obwodach odrębnych komisarz wyborczy powołuje każdą komisję w ustawowym składzie liczbowym, ustalonym na podstawie art. 182 § 3 i 3a Kodeksu wyborczego, po jednym kandydacie spośród kandydatów zgłoszonych przez pełnomocników wszystkich komitetów wyborczych.
- § 13. Jeżeli liczba prawidłowo zgłoszonych kandydatów do składu komisji jest równa ustawowemu składowi liczbowemu, komisja powoływana jest w składzie odpowiadającym liczbie zgłoszonych kandydatów.
- § 14. 1. Jeżeli liczba członków komisji powołanych na podstawie art. 182 § 2 Kodeksu wyborczego miałaby być mniejsza niż ustawowy skład – pozostałych kandydatów do składu komisji wyłania się w drodze publicznego losowania spośród osób zgłoszonych przez wszystkich pełnomocników wyborczych. W celu uzupełnienia składu komisji pełnomocnicy wyborczy mogą zgłosić do losowania tyle osób, ile brakuje do ustawowego składu liczbowego komisji.
2. Jeżeli liczba członków komisji powołanych na podstawie art. 182 § 2 Kodeksu wyborczego miałaby być większa niż ustawowy skład liczbowy komisji – kandydatów do składu komisji, w liczbie stanowiącej różnicę między ustawowym składem liczbowym a liczbą osób zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2, wyłania się w drodze publicznego losowania spośród osób zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3.
3. Losowanie przeprowadza, w imieniu komisarza wyborczego, urzędnik wyborczy lub pracownik urzędu gminy.
4. Informację o:
- 1) możliwości dokonania zgłoszenia kandydata do losowania, o którym mowa w ust. 1, oraz terminie tego zgłoszenia,
 - 2) miejscu, dacie i godzinie przeprowadzenia losowania

– urząd gminy przekazuje komisarzowi wyborczemu oraz podaje do publicznej wiadomości, co najmniej na 2 dni przed upływem terminu zgłoszenia kandydata do losowania, wywieszając stosowne zawiadomienie w swojej siedzibie, w miejscu ogólnodostępnym, oraz umieszczając je w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu gminy. Informację tę komisarz wyborczy umieszcza na stronie internetowej delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

5. Nieobecność pełnomocników wyborczych nie wstrzymuje przeprowadzenia losowania.

6. Losowania członków komisji spośród kandydatów zgłoszonych do danej komisji dokonuje się odrębnie dla każdej komisji.

7. Losowanie przeprowadza się w ten sposób, że nazwiska kandydatów uczestniczących w losowaniu oznacza się numerami, informując o tym obecnych przy losowaniu. Do jednakowych, nieprzezroczystych kopert lub innych pojemników, zwanych dalej „kopertami”, wkłada się kartki z wpisanymi numerami odpowiadającymi numerom, którymi oznaczono nazwiska kandydatów. Po wymieszaniu kopert losuje się:

- 1) tyle kopert, ilu członków komisji brakuje do ustawowego składu liczbowego komisji – w przypadku losowania, o którym mowa w art. 182 § 7 pkt 1 Kodeksu wyborczego;
- 2) tyle kopert, ile stanowi różnicę między ustawowym składem liczbowym komisji a liczbą członków komisji powoływanych spośród kandydatów zgłoszonych przez komitety wyborcze, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2, o czym mowa w art. 182 § 7 pkt 2 Kodeksu wyborczego.

8. Wylosowane numery są odczytywane i okazywane obecnym przy losowaniu. Odczytywane są również imiona i nazwiska kandydatów oznaczonych tymi numerami.

9. W czynnościach losowania mogą uczestniczyć inne osoby, pod nadzorem osoby przeprowadzającej losowanie.

10. Z przeprowadzonego losowania sporządza się protokół, w którym wymienia się datę i godzinę losowania, imię i nazwisko osoby przeprowadzającej losowanie oraz, odrębnie dla każdej komisji, jej nazwę, numer i adres siedziby, liczbę kandydatów, spośród których przeprowadzono losowanie, a także imiona i nazwiska osób wylosowanych do składu komisji. Protokół podpisuje osoba przeprowadzająca losowanie.

§ 15. Przepisy dotyczące przeprowadzania losowania stosuje się odpowiednio do komisji w obwodach odrębnych. W takim przypadku losowanie przeprowadza się spośród kandydatów zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych wszystkich komitetów wyborczych.

§ 16. 1. W przypadku niedokonania w terminie zgłoszenia kandydatów w celu uzupełnienia składu komisji, w sytuacji, o której mowa w § 14 ust. 1, w liczbie powodującej konieczność przeprowadzenia losowania, komisję powołuje się w składzie nie mniejszym niż 5 osób.

2. Jeżeli pomimo upływu terminu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, liczba zgłoszonych kandydatów, jest mniejsza niż ustawowy skład liczbowy komisji komisarz wyborczy może uzupełnić jej skład, a jeżeli jest mniejsza niż 5 – uzupełnia jej skład.

3. Komisarz wyborczy dokonuje uzupełnienia składu po uzyskaniu zgody osoby, która ma uzupełnić skład komisji. Przepis § 10 stosuje się.

4. Uzupełnienia składu komisji dokonuje się spośród osób ujętych w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania w jednej z gmin na obszarze województwa, w którym powoływana jest komisja.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do uzupełniania składu komisji powoływanych w obwodach odrębnych.

§ 17. 1. Składy komisji niezwłocznie podaje się do publicznej wiadomości, przez wywieszenie w urzędzie gminy oraz umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu gminy postanowienia właściwego komisarza wyborczego o powołaniu komisji. Postanowienie to umieszcza się również na stronie internetowej delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

2. Do publicznej wiadomości podaje się nazwę komisji, numer, adres siedziby oraz imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania (miejscowość) osób powołanych w jej skład, a także wskazanie komitetu wyborczego, który zgłosił kandydata.

§ 18. W przypadku stwierdzenia, że osoba powołana w skład komisji nie spełnia warunków określonych w Kodeksie wyborczym, urząd gminy niezwłocznie zawiadamia o tym właściwego komisarza wyborczego.

§ 19. 1. Zmiany w składach komisji dokonywane są w przypadku:

- 1) zrzeczenia się członkostwa w komisji;
- 2) podpisania zgody na kandydowanie w wyborach bądź objęcia funkcji komisarza wyborczego, pełnomocnika wyborczego, pełnomocnika finansowego, urzędnika wyborczego lub męża zaufania albo obserwatora społecznego;
- 3) wyrażenia zgody na kandydowanie w wyborach przez osobę będącą w stosunku do członka komisji małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, małżonkiem wstępnym, zstępnym lub przysposobionego albo pozostającą z nim w stosunku przysposobienia – jeżeli osoba ta kandyduje w okręgu wyborczym, dla którego właściwa jest dana komisja;
- 4) utraty prawa wybierania;

- 5) niezamieszkiwania stale na obszarze województwa, w którym została powołana komisja;
 - 6) nieuczestniczenia w pracach komisji bez usprawiedliwienia lub podejmowania działań sprzecznych z prawem;
 - 7) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków przez członka komisji;
 - 8) śmierci członka komisji.
2. Osoba wchodząca w skład komisji powinna powiadomić niezwłocznie przewodniczącego komisji o wystąpieniu przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 1-5.
 3. Przewodniczący komisji jest obowiązany za pośrednictwem urzędnika wyborczego, powiadomić niezwłocznie komisarza wyborczego, który powołał daną komisję, o wystąpieniu przyczyny uzasadniającej dokonanie zmiany w składzie komisji.
 4. Stwierdzenia wygaśnięcia członkostwa w komisji dokonuje komisarz wyborczy, który powołał daną komisję, informując o tym pełnomocnika wyborczego, który zgłosił jego kandydaturę.
 5. Jeżeli liczba członków komisji jest mniejsza niż ustawowy skład liczbowy komisji, komisarz wyborczy może uzupełnić jej skład, a jeżeli jest mniejsza niż 5 członków – uzupełnia jej skład.
 6. Jeżeli wygasło członkostwo w komisji członka zgłoszonego przez komitet wyborczy, komisarz wyborczy uzupełnia skład komisji w sposób określony w § 16 ust. 2-4, chyba że, wraz z zawiadomieniem o przyczynie powodującej wygaśnięcie członkostwa wpłynęło zgłoszenie nowej kandydatury od pełnomocnika tego komitetu wyborczego.
 7. (uchylony).
- § 20. Zmian i uzupełnień składu komisji dokonuje się w trybie określonym dla powoływania w skład komisji.
- § 21. Traci moc uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 kwietnia 2011 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania utworzonych w kraju, w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. poz. 345 oraz z 2015 r. poz. 223 i 827).
- § 22. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Zastępca Przewodniczącego
Państwowej Komisji Wyborczej

Wiesław Kozielowicz